

Klockindustrien i Ekhult.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

I

Ekhult, en gård i västra delen av Hjälmarens socken, ej långt från gränsen till Sydala socken, har förr varit säte för en rätt betydande klockindustri - av typen "hora-klockor" förtjädesvis. Klockorna utmärkte sig för en säker gång och ha gott slag samt anses ha ett vackert utseende. Efter 1800 år synes knappt ens den minsta slitning i verket. Klockorna finnes lite varstans i bondhemmen i socknen, liksom också i Sydala socken. Vidare har flera grannsocknar kyrkor "Ekhulta klockor" inne i kyrkan.

Hur denna industri uppstod
focts.

forts

3627

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

vet men väl knäppast exakt. Den förs-
te 'ekhultaren', som veteligen börjat
gåra klockor, var en Peter Larsson f. i
Stockarydsby. 2/12 1771. Han skall em. redan
vid unga å ha inflyttat till Njälw-
myd, där han också blev gift. Han
började själs fuska litet i ykhet o.
gjorde först klockverk av trä. På
något ställe i socknen lär också ett
sådant verk finnas, var är mig ej känt
bedomera skall han em. börjat att
använda metall till verken.

Not detta står en uppgift att
klockmakare i Ekhult inte varit böu-
der ursprungligen utan (gått i lära hos)
judaer, som för långt uer än 100 år se-
dan inflyttat från annan ort, varifrån
forts

forts.

för mig dessvårre omöjligt att avgöra.
 Peter Larsson skall ha varit (har) lärjung
 hos dem vill man säga. För den upp-
 gifterns riktighet talas att flera av
 invånarna i Ekhult har tydliga drag
 av den judiska typen. Vidare användes
 'judafolket' som en till hufvudsak med-
 sättande benämning på dessa. Dessa
 uppgifter har em. inte kunnat veri-
 fieras, då man inom stäkten inte vill
 kännas vid någon juidisk härstamning.

Till stora uppsving fick em.
 'klock-industrien' i Ekhult genom Larssons
 vägar söner Anders Pellerson född 1797 o.
 Johannes P. född 1807. Dessa gjorde en
 mängd klockor o. ägnade sig långt mer
 än fadern åt klocktillverkningen.

forts.

forts

dock vid sidan av laubbuket. De för-
bättrade redskapen o. tillverkningssätt-
derna blevo andra. Veckstaden - se foto -
stör f. ö. ännu kvar om också inte oför-
ändrad. Nu gick en mängd klocker ut
i bygden. Priset pr. klocka var 25 kr.
Nu har på auktion betalats 150 - kanske
d. o. m. ännu högre.

Arvtagarna till yrkets hemlig-
heter blev systersonen Johannes Anders-
son, som nå svinnungen flyttade till
Säfsjö o. där blev umskare. Hans son
Lennart Andersson är nu bofast i Ös-
bo som umskare. Någon tillverkning
skall dessa em. ej ha bedrivit, i var-
je fall inte av någon betydelse.

J. A. Johansson i Sunnerby, f. 1850 (ung.)

forts.

3627

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

o. som till Johannes Pettersson är nog den som bevarat traditionen obruten o. direkt. Han sysselsätter sig mest med reparationer, blott några få klockor ha utgått av hans hand. I dagligt tal kallas han 'klocke-johan'.

En främländsk tälning hade 'Ekshulta - klockmakarna' emellanåt i sin stäkting Anders Pettersson född på 1830-talet o. borst i Skärshulta. Han blev en munnkare av stora mått. 'Skärshulta klockor' finns lite västare i de värme-takterna. Vidare har han gjort ett stort nr i sin bostad i Skärshultse foto - som visar tiden åt tre liell. utåt o. inåt i tvänne rum. Även i Beskult i Hjälmseunds se finns en lika
forts.

forts.

3627

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

den klocka. Vidare har han gjort
tommet i Hjälmussveds kyrka, likaså
tommet i Gräns, numera nedbrunna
kyrka. Han p[re]st[er] - ät[er]. somliga - att han
även förfärdigat Uppsala domkyrkas tom-
ur. I Rosas i Åsa en. Kronobergs län län
finnas en klocka, gjord av hans hand,
som visat förutom tiden även timsläp-
pans rörelser.

Under slutet av sitt liv be-
gynade Pettersson mycket grubbla på ett
svighetsur. Han förklarade en stor del
av en avsevärd förmögenhet på det o-
mycket genom arb[et]s. Bruten var han
också. Han tog gift - arsenik - o. en se-
nare tillkallad läkare kunde inget gö-
ra för att hjälpa den döende man-
forts.

forts.

3627

men. 1892 vid pingsttiden gick han bort
o. med honom var också den blomst-
ranske klokeindustrien slut.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7